

Štajerc" izhaja vsaki
pelek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
krona, za Ogrsko
K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost pošti-
line. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2-50
za 1/64 strani K 1.—

Privlačkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 20. junija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Naše in nemško zmagovito prodiranje v Galiciji. — Junija meseca več
kot 122.000 Rusov vjetih. — Italijanski napadi ob Soči, na koroški
in tirolski meji povsod zavrtnjeni. — Velike laške izgube. — Črno-
gorski napadi ob meji odbiti. — Kužne bolezni na Srbskem. — Nem-
ške zmage proti Francozom in Angležem. — Anglija vojne trudna.

Položaj na severu je z vsakim dnevom za-
laše in nemško orožje ugodnejši. Pretežni del
Galicije in vsa Bukovina nahaja se zopet v naši
roki in krvavi boji se bijejo že v neposredni
bližini Lemberga. Ruske armade so popolnoma
razbite. Medtem ko so Rusi maja meseca več
kot pol milijona vojakov izgubili, vjeli so nem-
ski in naši vojaki tekom junija, torej v 14 dneh,
več nad 122.000 Rusov. Usoda nešteti milijonov
armade carja-batjuške se s krvavo resnostjo
zvršuje.

Italijanska vojna ni imela doslej nobenega
pliva na splošni vojni položaj. Vsi napadi naših
zdajaljskih bivših „zaveznikov“ so bili doslej
ako krvavo odbiti, da so laške železnice prena-
polnjene z ranjenci, medtem ko na tisoče mrtvih
italijanov ob naših mejah leži.

Položaj na Francoskem in v Flandriji je v
splošnem nespremenjen. Krčeviti napadi sovraž-
nika na nemško fronto so se vsi izjalovili. Isto-
ako brani z najlepšimi uspehi prijateljska Tur-
cija svoje dardanelske duri. Na Balkanu pa se
pričel zopet medsebojni dirindaj. Grčija, Srbija,
Italija, Bolgarija, Rumunija in Črnogorska se
azburjajo v medsebojni konkurenci in nikdo ne
ve, kaj se bo zopet v balkanskem peklenskem
otljju skuhalo. Pasamezni srbski in črnogorski
napadi na naše meje so se ponesrečili. To je
okaz, da smo tudi na tej naši meji pripravljeni,
omovino braniti.

Pričakovati je za konec tega tedna velikih
ogodkov na severu. V splošnem pa je položaj
na nas in zveste naše nemške zaveznike tako
goden, kakor še v poteku cele te vojne ni bil.
Modimo ponosi na naše in nemške armade!

Avstrijsko poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 13. junija. Uradno se danes
opoldne razglša:

Rusko bojišče. Na južno-vzhodnih
mejah vrgli so naši vojaki armade Pflanzer
nadalje zmagovito naprej. Po trdo-
vratnih bojih zavzeli smo včeraj Tysmenico,
Tlumacz in visočine severno Olesza. Južno
Czernelica se borimo. Novi ruski napadi
proti Zaleszczyki bili so krvavo odbiti.

Iz Bukovine napredujoč, čez državno
mejo, vrgli so naši vojaki Ruse iz njihovih, ob
meji pripravljenih močnih postojank nazaj. V
zasledovanju zasedli smo več kra-
jev Besarabije. Včeraj padlo je 1560 Ru-
sov v roke zasledovalcev.

Na zgornjem Dnjestrju napadajo
zavezanci uspešno vsmeri na Zydzaczov, kjer
držijo še večje ruske moči južno obrežje
Dnjestra.

V Srednji Galiciji dovedel je napad
avstro-ogrskih in nemških vojakov do zavzetja
Sieniawe in po zavrnitvi močnega sovraž-
nikovega napada do zavzetja v naskoku vseh
sovražnikovih postojank severno-
vzhodno mesta. Tukaj smo 3.500 Ru-
sov vjeli.

Ostali položaj je nespremenjen.

Italijansko bojišče. Ob Soči
(Isonzo) vršili so se zadnja dva dni zlasti pri
Plavi resnejši boji. Dne 11. t. m. tam od bri-
gade Ravenna napravljeni poskus, pridobiti
vzhodno obrežje, končal je s tem, da so odšli
Italijani nazaj. Včeraj zjutraj prekoračili
so Italijani zopet reko. Po hudem boju posre-
čilo se je našim vojakom, da vržejo so-

vražnika, ki je dobival vedno nove moči,
nazaj in da obdržijo lastne svoje postojanke,
pred katerimi je ležalo čez 400 mrtvih Italija-
nov, trdno v svoji roki.

Na koroškem in tirolskem obmej-
nem kraju trajajo topovski boji naprej.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Zopet velika zmaga nad Rusi.

(Avstrijsko uradno poročilo od
ponedeljka.)

K.-B. Dunaj, 14. junija. Uradno se raz-
glša: 14. junija opoldne.

Rusko bojišče. Združene armade v
srednji Galiciji so včeraj nanovo na-
padle. Ruska fronta vzhodno in
južno-vzhodno Jaroslava bila je
po hudem boju predrta in je bil so-
vražnik pod najtežjimi izgubami k nazado-
vanju prisiljen. Včeraj smo vjeli 16.000
Rusov.

Medtem trajajo boji južno Dnjestra še
naprej. Pri Derzowu, južno Mikolajewa
odbili so naši vojaki krvavo štiri močne napade.
Sovražnik izpraznil je potem v begu bojišče.
Severno-zapadno Jurawne vsilili so zavezanci
proti Zydzaczowu in so pridobili včeraj po
težkem boju Beguzno.

Tudi severno Tlumacza napreduje na-
pad uspešno. Mnogo vjetih, katerih število še
ni znano, padlo je tam v naše roke. Severno
Zaleszczyki napadli so Rusi po 11. uri
ponoči v tri kilometre široki fronti, štiri člene
globoko. Pod velikimi izgubami se je ta napad
v ognju naših vojakov izjalovil.

Italijansko bojišče. V bojih pri Plavi dne 12. junija pustil je sovražnik, kakor se je zdaj dognalo, čez 1000 mrtvih in jako veliko ranjenih pred našimi postojankami ležati. Včeraj pozno zvečer so naši vojaki tukaj zopetni napad kakor vse prejšnje zopet zavrnili. Italijani torej ob Sočini fronti niso mogli nikjer prodreti.

V koroškem in tirolskem obmejnem okraju se ni ničesar bistvenega zgodilo.

Balkansko bojišče. Južno Antovaca zavrnila je ena naših poljskih straž napad okoli 200 Črnogorcev po kratkem boju. Drugače je položaj na južnem vzhodu nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Avstrijsko poročilo od torka.

K.B. Dunaj, 15. junija. Uradno se danes opoldne razglša:

Rusko bojišče. Vsled napada zaveznih armad so se skoraj na vsej fronti v Galiciji hudi boji razvili. Vojaki armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda silijo po zavzetju Sieniewa na vzhodnem obrežju Sana v severni in severno-vzhodni smeri naprej. Grad in majerija Piskorawice smo včeraj v naskoku vzeli in mnogo vjetih napravili.

Pod težkimi boji sili armada generalobersta pl. Mackensen na obeh straneh Krakowice in na Oleszyce naprej. Obenem napadajo vojaki generala Böhm-Ermolli Ruse vzhodno in jugovzhodno Mosciske, kjer krijejo nove sovražnikove postojanke smer proti Grodeku.

Južno zgornjega Dnjestra držijo velike ruske moči mostovje pri Mikolajewu, Zydzowu in Haliczu proti napredujočim zveznim vojakom armade Linsingen; reko doli pa stojijo vojaki generala Pflanzer-Baltin pred Mizniowom in Czerne-lito ter držijo zavzeti Zaleszczyki proti vsem ruskim napadom. Deli te armade so v Besarabiji med Dnjestrom in Pruthom tam stoječe ruske moči nanovo k nazadovanju prisilili in jih proti Chotinu ter ob Pruthu nazaj potisnili.

Število v galiških bojih od 12. junija naprej vjetih Rusov se je včeraj zopet za par tisoč povečalo.

Italijansko bojišče. Novi poskusi Italijanov, da bi prišli do naših postojank pri Tolminu in Plavi, ostali so zopet brezuspešni. Včeraj vladal je v posameznih oddelkih Sočine fronte mir. Po italijanskem parlamentarju prinešena prošnja, da naj se zaradi pokopavanja mrličev ogenj ustavi, se je iz vojaških razlogov odklonila.

Ob koroški meji vzel je v naskoku štajerski landšturm mali Pal, vzhodno prelaza Plöcken, in je tri protinapade sovražnika na to obmejno goro zavrnil.

V tirolskem obmejnem okrožju tipa sovražnik proti naši postojanki in drži brezplivni artiljerijski ogenj. Na neki obmejni točki prisilil je neki naš orožniški oddelek brez lastnih izgub neko italijansko kompanijo k nazadovanju in je vjel 58 Italijanov.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od torka.

K.B. Berlin, 15. junija (W.B.). Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Zapadno bojišče. Francozi so doživeli včeraj zopetni poraz. Vkljub njihovim

težkim izgubam od 13. junija so z veliko močjo nadaljevali svoj poskus prodiranja na fronti Lievin-Arras. Z velikanško porabo municije pripravljeni in v tesnih vrstah izvršeni francoski napadi so se zopet brez izjeme izjalovili v ognju naših pridnih vojakov pod najtežjimi izgubami za sovražnika.

Severno Mouline sous Touvent (severno-zapadno Soissons) se nam še ni posrečilo, pridobiti dne 6. junija izgubljene jarke nazaj.

V Champagni severno Perthesa in Le Mesnila se je boj deloma zopet ponovil, brez da bi zamogel sovražnik kak dobiček doseči.

V nedeljo bila je cerkev v Leffinghu južno zapadno od Ostende med meščansko božjo službo od sovražnikove artiljerije obstreljevana. Več belgijskih civilnih oseb bilo je pri tem ranjenih.

Včeraj bilo je odprto mesto Karlsruhe, ki ni v nobeni zvezi z bojiščem in nima prav nikakoršne utrdbe, od sovražne flotilje letalnih strojev z bombami obmetano. Kolikor je doslej znano, bilo je pri napadu 11 meščanov ubitih in 6 ranjenih. Vojaško škodo se seveda ni moglo napraviti. Od enega naših bojnih letalnih strojev bil je en letalni stroj sredi flotilje ustreljen. Letalci so mrtvi. Drugi sovražni letalni stroj bil je pri Schirmecku prisiljen, da pride na zemljo.

Vzhodno bojišče. Zapadno Szawel naskočili so nemški vojaki vas Danksze in so potem zavrnili več, od dveh do treh ruskih regimentov izvršenih protinapadov. Vjeli so 4 oficirje in 1660 mož.

Naše nanovo pridobljene postojanke južno in vzhodno ceste Marjampol-Kowno bile so včeraj opetovano in brezuspešno od velikih sovražnikovih moči napadene.

Sunili smo iz fronte Lipowo-Kalwarja naprej, vsilili v ruske linije in zavzeli spredajne jarke.

Tudi na Orzycu se je posrečilo našim vojakom, zavzeti v naskoku vas Jednorozek, Czerwona Gora in most vzhodno od nje. Doslej na tem kraju 325 vjetih Rusov.

Sovražnikov napadi proti našim postojankam severno Bolimowa so se izjalovili.

Južno-vzhodno bojišče. V bitki od 13. na 14. junija od armade generalobersta pl. Mackensen tepenemu nasprotniku se ni posrečilo, da bi se vstavljal v svoji zadajšnji pripravljeni postojanki severno-zapadno Jaworowa. Sovražnik bil je vržen, kjerkoli se je vstavljal. Plen se poveča.

Vsled ojstrega zasledovanja so tudi ruski vojaki južno železnice Przemyśl-Lemberg k nazadovanju prisiljeni.

Vojaki generala v. d. Marwitz vzeli so včeraj Mosciske. Desno krilo armade generala pl. Linsingen naskočilo je visočine zapadno Jezupola. Njih kavaljerija dosegla je pokrajino južno Marjampola.

Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od srede.

Dunaj, 16. junija opoldne. Uradno se danes poroča:

Rusko bojišče. V Galiciji niso zavzeli Rusi splošni napad vkljub najkrepkejši branji izdržati. Od naših zmagovitih vojakov hudo sledovani, umikajo se ostanki premaganih vojakov korov čez Cewkow, Lubaczow in Jałpolnjeni row nazaj. Južno Lemberške ceste je avstrijsko Böhm-Ermolli danes ponoči rusko janko na celi fronti v naskoku vzela in sadn nika čez Sadowa-Wisznica in Rus pred nazaj vrgla. Južno Dajestra se borimo predurbe čisti stirim. Vojaki armade Pflanzer so zjutraj Misniow vzeli. Dosedanje ke in boji meseca junija prinesli so bogati plen. Od 1. do 15. t. m. smo 108 oficirjev, 122.300 vojakov, 53 hitaln nov, 187 strojnih pušk in 58 municijskih

Italijansko bojišče. Italijani skušali so nove posamezne napade, ki pa povsod odbiti. Tako ob Soči pri Monfalko. Sagrado in Playa, na koroški meji krajine vzhodno Plöckena in v tirolskem obmejnem okraju pri Pentelsteinu.

Namestnik generalštabnega
pl. Höfer, fml.

Popolni uspeh v vzhodni Galiciji.

Badimpeštanski list „Az Est“ poroča vojne poročevalnega stana: V bitki na vzhodnem Gališkem na naši zapadni fronti med Sieniewo in zgorajšnjim Dnjestrom dosemo popolni uspeh. Rusi nahajajo se na vzhodni liniji v nazadovanju. Število vjetnikov, ki še ne more poročati, pa je jako veliko. Ob Dnjestru napadamo nadalje z najboljšimi uspehi in smo dosegli že jako zmage.

„Seara“ v Bukareštu poroča: Iz Galicije došli ruski vojaki pripovedujejo, da so si na vsej liniji grozovite izgube doživeli. V vseh ruskih fohih vlada pani. Ruski vojaki pripovedujejo, da so morali kot ranjenci v „lanfšritu“ nazadovati in bili tri dni in tri noči na begu, da bi dobili le grizljaj jedi. Mnogo vojakov je orožje proč, da so lažje bežali.

Resnica o Srbiji.

V listu „Wiener Montagszeitung“ je neki znani pisatelj pod naslovom „Resnica o Srbiji“ zanimiv članek, v katerem zanika poročila, da hoče Srbija z nami posebni mir skleniti. Srbija je danes postransko bojna

Zusammenstoß zwischen Vorposten im Küstenland

Boji predkako straž na Primorske

Prinašamo o bojih avstrijskih in italijanskih predstavo na Primorskem, tega katerih si je naš togo perfidni in izdajaje ita sovražnik že prikompravo svoje bučenem trknil in kateri kateri bili povod že večji streljajnejših ter za in rorožje zmagovitih Murgodkov. V obče Massmo, da bode ta sčeli radi svoje zanimivopoznenj. Čitateljem jala.

jena usoda se bode odločila na ojiščih Poljske, Galicije in Italije. Za našo monarhijo se bori zdaj četrti zveznik kot prostovoljec v Srbiji in lomi vsak en bolj moč z vojnimi materijalom dobro opremljene srbske armade. Ta grozni vojni prostovoljec je kužna smrt. Od 326 tujih in domačih zdravnikov, ki so začetkom vojne v službi bili, je v zadnjih mesecih 124, večina na pegastem tifuzu umrlo, med njimi tudi telesni zdravnik kralja Petra, o hudobni generalisima vojvode Putnika ter ganih ruskih vojakov. Vkljub tej sanitarni bedi Srbije popolnjeni sta vlada in časopisje z duhom sovraštva in strastne jeze proti Avstro-Ogrski. Belgrajsko časopisje slavi vedno umor nadvojvode Franca Ferdinanda kot nacionalno junaštvo, kakor je bilo in Rudolfa pred par dnevi v vodilnem listu belgrajskega pred družbe čitati. Smer srbske državne politike pa rso v več razvidna iz uradnega lista „Samouprava“ od 4. p. m., v pragmatičnem članku „Sporazum interesov Srbije in Italije“, kjer se pravi, da je ničenje Avstro-Ogrske ravno tisto, kar za Srbijo kakor za Italijo kapitalna potreba kot jamstvo za boljše vojni položaj obeh držav. To je položaj na Srbskem. Italijani rbiija je in ostane za Avstrijo trastni sovražnik, dokler stoji na bojišču še kakšni veliki sovražnik, ki to sovraštvo falko oboji.

Tirolski vojaki pridejo kmalu iz Galicije proti Italiji.

K.B. Dunaj, 15. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Odkar nam je Italija vojno napovedala, prihajajo k raznim višjim vojaškim komandam in oblastvam ginljive in od staroznanega patriotizma pričujoče prošnje iz Tirolske, da naj se brambo dežele domačim vojakom pampa.

Tirolsko ljudstvo je lahko prepričano, da dosega armadno vodstvo čustva, iz katerih te prošnje se na ozvirajo, v polni meri ceni in da bode kmalu čas prišel, ko bodejo hrabri tirolski vojniki, ki se zdaj še na severnih bojiščih bijejo, uničevanega starega sovražnika napadli in premagali.

(To pomeni: vrhovno armadno vodstvo je prepričano, da bode v Galiciji in sploh proti z Galicijami kmalu odločitev padla, tako da se bode kmalu večje dele tam bojujočih se vojakov proti izdajalski Italiji poslali. Op. ur.)

Spor med Srbi in Črnogorci.

K.B. Sofija 12. junija. Poročila iz kompetentnega kraja pravijo, da so se med Srbiji in Črnogorci v zadnjem času večkrat nasprotja zaradi Albanije pojavila. Kakor se trdi, prišlo je celo do bojev. Konečno so Črnogorci grozili, da se bodejo Albancem pridružili, ako bi šli Srbi proti Skutariju.

(To je bržkone izraz stare konkurence med Črnogorskimi Nikito in revolverskim Petrom. Na vsak način je Balkan peklenški kotelj, iz katerega prihajajo vedno nova presenečenja in razočaranja. Op. ur.)

Kako ravna Italijani s svojimi lastnimi rojaki.

K.B. Dunaj, 13. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Na kateri način vodijo Italijani vojno v obmejnih krajih naše dežele, v katerih stanujejo njih rojaki, kažejo sledeči dogodki: K neposredno ob italijanski meji ležečim krajem, ki ležijo pred našo odporno črto in smo jih vsled tega izpraznili, spada tudi mala vasica Casotto v dolini Astico. Že dne 27. maja napadla je italijanska infanterija, močna približno ene kompanije, to popolnoma neoboroženo vas. Ob enem je zapričela tudi italijanska artiljerija ogenj, kateri je osem hiš poškodoval. Brez vsterlenjenja streljaja je potem italijanska infanterija v vas in ranila pri temu sledeče ženske: Katerino Munari. Ano in Erthes Sterchele ter Massimo Sortori. Takoj po njih prihodu začeli so Italijani z plenjenjem vasi, ki se je pri poznejših obiskih vedno ponavljalo. Pri temu

niso napravili nobene razlike in niso vzeli le predmete, ki so jih rabili za izpolnitev svoje oprave, marveč so oropali tudi vse, kar se jim je zdelo vredno. Tudi gostilno Luca Sortori, katerega dva sinova sta že v jeseni na Italijansko dezertirala, bila je istotako oropana in demolirana, kakor imetje cesarju zvestega prebivalstva. Veseleje Italijanov trajalo je le kratke čase. Kajti ko so čez par dni tudi zadnji prebivalci Casotta, ki so v kljub vsemu do tedaj še doma vzdržali, k nam pobegnili, zapričela je sedaj naša artiljerija ogenj in je očistila vas od italijanskih vojakov. Ti dogodki kažejo, kako prav je imel italijanski zgodovinar Molmenti, kateri je zadnjič v „Corriere della sera“ pisal, da se italijansko prebivalstvo v Avstriji čez vojno manj veseli, nego se to v Italiji misli, da je nasprotno vsled dogodkov prestrašeno in razburjeno.

Ljuti napadi Hervéja proti francoskemu vodstvu vojne.

K.B. Pariz, 10. junija. V zvezi z včerajšnjim člankom, v katerem Hervé ostro obsoja, kako se poroča o dogodkih francoski publiki, obrača danes v „Guerre sociale“ kar najostreje svoje napade proti načinu francoskih vojaških operacij. Hervé piše: Vlada in armadno vodstvo ne smeta verjeti, da je narod od uspehov njihovih vojaških operacij v septembru navdušen, kajti v primeri s prinesenimi žrtvami so le premalenkostni. Vsi poskusi, predreti nemške črte pri Soissonu, St. Mihielu in v Champagni so se popolnoma ponesrečili. Izgube so strahovite. V sedanjem trenutku se skuša očitno prodreti pri Arrasu, pa tudi po začetnem uspehu se je ta ofenziva ustavila. Vsakdo ima vtis, da v vojaškem oziru ne gre dobro. Pričenja se vsakdo čutiti v nevarnosti. Hervé vprašuje, če je morda pomanjkanje municije vzrok nesuspeha ofenzive. Če je to pravi vzrok, potem bi ne smelo armadno vodstvo žrtvovati mu stotisoče človeških življenj pod pretvezo, da se hoče olajšati Rusom delo. Vsekakor pa se mora uvideti v očiteli nedemokraciji doseči kak uspeh, da mora biti v porabi francoskih čet neke napake. Armadno vodstvo pa mora vedeti, kje da ga tišči čevlji ter mora tudi temu odgovarjajoče nastopati.

K.B. Curih, 10. junija. „Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Zeneve, da je bil Hervéjev list „La Guerre sociale“ ustavljen.

Amerika in Nemčija.

Te dni je došla nota amerikanske vlade na nemško, v kateri se nadalje razpravlja o znani zadevi podmorske vojne. Amerikanska vlada je sicer precej doktrinarna, vendar pa ni vtis tak, kakor da bi se hotela Amerika podati v kako vojno pustolovstvo. Upanje je, da se bode ta diplomatski spor mirnim potom rešil. S to željo soglašajo sicer tudi večji del amerikanske javnosti.

Kapitan pl. Mücke o bojih v Dardanelah.

Kapitan ladje „Emden“ plem. Mücke je predvčerajšnjim sprejel urednika „Neues Wiener Tagblatt“ in se je izrazil o akciji v Dardanelah sledeče: Dardanele stoje kakor železo in ne

more se jih dotakniti. Prav posebno me je amiziralo, ko sem bral zadnjo izjavo Churchillovo, ki je svojim potrpežljivim rojakom, kakor znano, pred par dnevi pripovedoval, da je pričakovati zmage nad Dardanelami, kakršne še ni bilo v zgodovini. Kdor pozna prave razmere, ta more na take baharije odgovoriti le s posmehom. To bo zopet ena onih blamaž, ki je že tolikrat doletela Churchilla. Tako je na primer tudi rekel, da je v najvažnejši in najodličnejši dobi angleške mornarice na njenem čelu in se je tudi s tem blamiral, ker je ravno nasprotno res.

Treba je pomisliti, je nadaljeval Mücke, da so Turki izborni vojaki in se na Gallipoli posebno izborni bijejo. Izkranci kôr zaveznikov, ki jim je nasproti stal, je štel pričetkoma 60.000 mož, ki so se ob morski obali trdno vkopali. Napadi Turkov proti temu izkrancemu kôru so začetkoma trpeli vsled tega, ker artiljerija angleških ladij ni dopustila, da bi se njihovi napadi razvili, in je s svojimi težkimi topovi prevladovala vso ozemlje ob obali. Položaj pa se je izpremenil v onem hipu, ko so se prikazali podmorski čolni. Potem je šlo zelo hitro.

Angleži so izgubili ladje: „Goliath“, „Triumph“, „Agamemnon“, „Majestic“ v enem tednu, Francozi „Casablanca“ in še neko ladjo. Tudi druge sovražne ladje so še izginile. Brodovje zaveznikov se je umaknilo in ga ni več videti.

Zdaj je cilj Turkov, uničiti izkranci kôr, ki se je po težkih izgubah zdaj zopet izpolnil na 60.000 mož. Vse kaže, da bodo to dosegli. Na Gallipoli se nahajajoči Angleži in Francozi morajo svojo pitno vodo s seboj voziti, ker je tam ni. In ker je njihova zaloga vode pošla, jim jo morajo dovažati na posebnih majhnih transportnih ladjah. Toda tudi to dovažanje podmorski čolni vedno bolj otežkočajo in bo končno najbrže popolnoma onemogočeno. Potem pa preostaja za angleško francoski izkranci kôr edinole kapitulacija.

Zavezniki so, ko so pričeli to podvzetje, pregledali eno izmed najvažnejših načel vojne vede, namreč splošno priznano načelo, da se ladij proti utrdbam na kopnem sploh ne sme uporabljati. Končno je rekel kapitan: „Municijsko vprašanje Turčije ne povzroča nobene skrbi več. Zdaj je dovolj municije.“

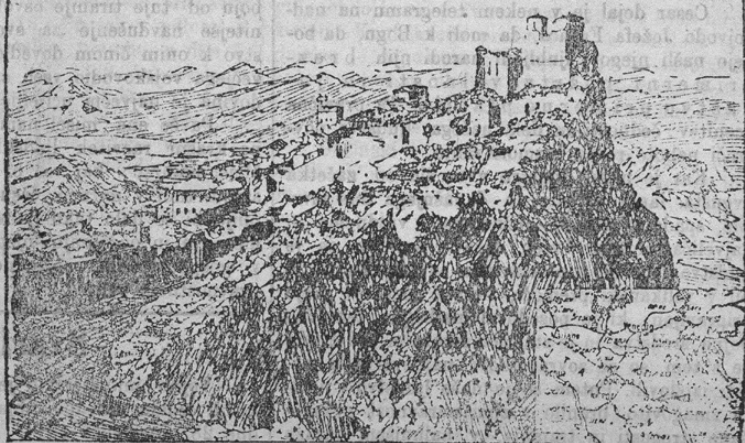
Špijonaža v Belgiji.

K.B. Berlin, 13. junija. Wolffov urad poroča: V Lüttichu so usmrtili 8 špijonov. Od začetka vojne sem rabijo naši sovražniki veliko število špijonov, ki v domovini in v od naših vojakov zasedenih pokrajinah novice zbirajo ter na gotova centralna mesta odajajo. Gre se za daleč razširjeno uredbo, ki je v vseh svojih delih spretno delovala. Že dalje časa bilo je nemškim oblastnjam znano, da se nahajajo v raznih holandskih mestih središča vohunstva, katerih delovanje se je zlasti v Belgiji čutilo. Zdaj se je posrečilo, razkriti celo organizacijo, katere sedež se nahaja v Maastrichtu in jo napraviti neškodljivo. Nič manj kakor 17 špijonov se je vjelo in pred sodnijo postavilo. Dognalo se je, da so ti špijoni iz Belgije neprenehoma svojim voditeljem v Maastrichtu vesti o prevažanju vojaštva po belgijskih železnih posredovali. Vojno sodišče v Lüttichu izreklo je čez te vohane že 5. t. m. sodbo. 11

San Marino.

Prinašamo sliko o „celi državici“ republiki San Marino, ki je baje tudi Avstriji in Nemčiji vojno napovedala. San Marino leži v Italiji (glej sliko dodani pregledni zemljevid) in ima armado celih 1000 mož.

Totalansicht von San Marino

obtožencev bilo je obsojenih na smrt, ostalih 6 pa na skupaj 77 let ječe. Dne 7. t. m. se je 8 špijonov ustrelilo. Za ostale tri se glede milostne prošnje še ni odločilo. S tem uničenjem 17 agentov se je prizadelo sovražnikovi špijonaži hudi udarec. Istotako hitra kakor stroga justica nemških vojnih sodnij pa bode k izdajstvu nagnenemu delu belgijskega prebivalstva primerni strah dala.

Anglija trudna vojne?

Iz švicarskega mesta Berna, ki se je izkazalo v sedanjih vojni kot prvorazredni vir diplomatskih poročil, posreduje se sledeča vest:

Anglija je prepričana o nemogočnosti nadaljnega uspešnega vojskovanja Rusije od 2. maja sem, to je odkar se je posrečilo rusko fronto pri Tarnow Gorlici prodreti. Glavni vzrok leži v velikanskem pomankanju streliva.

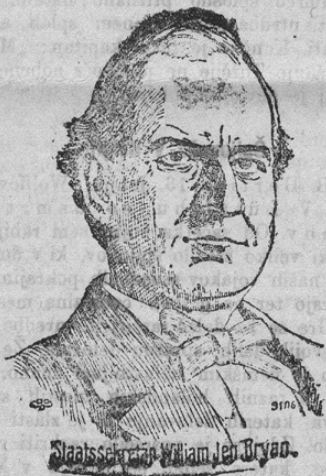
Anglija hoče potom Amerike na mir siliti. Bryan je zaupnik angleškega zunanjega ministerstva z ozirom na vprašanje miru. Njegov odstop se je zaradi tega zgodil.

Ne smatra se za nemogoče, da se izda prepoved izvoza streliva iz Amerike. Anglija bi ta povod porabila, da zapusti svoje zaveznike.

(Ta vest izhaja, kakor rečeno, iz dobrega vira; vendar pa ni uradna in je dvom o njeni resničnosti bolj ali manj opravičen. Na vsak način pa dokazuje, da prizna že vso inozemstvo nemške in naše zmage. Op. ur.)

Državni tajnik Bryan.

Poročali smo že v zadnji številki, da je ameriški državni tajnik Bryan, katerega slika danes priobčujemo, odstopil. Ta odstop se vtemeljuje s tem, da Bryan ne soglaša z nazori, ki jih ima predsednik Zedinjenih držav, Wilson

Državni tajnik William J. Bryan.

o svetovni vojni. V Ameriki sta namreč dve stranki: ena, ki hoče na vsak način, da napove Amerika in Nemčiji vojno in druga, ki hoče ohraniti mir. Kakor vse kaže, je zadnja mirovna stranka v večini.

Ljudstvo.

Cesar dejal je v nekem telegramu na nadvojvodo Jožefa Franca, da moli k Bogu, da bodo našli njegovi ljubljani narodi njih brezprimerni požrtvovalnosti in junaštvu primerno plačilo. Ta pravična ocenitev čednosti in dela našega ljudstva povzroči nehotne resno razmotrivanje.

Kar je naše ljudstvo v orožju od začetka avgusta lanskega leta do današnjega dne izvršilo, spada k najbolj občudovanja vrednemu in največkratnejšemu vseh časov. Najprvo se je ljudstvo izobno zoperstavljalo sovražniku, ki je bil v velikanski premoči, že več mesecev preje pripravljen, ki je posedoval najboljša tehnična bojna sredstva in je stal pod izbornim vodstvom; že s tem so se sovražnikovi najnevarnejši načrti izjalovili. Potem se je naše ljudstvo v orožju zmagovito branilo v zimi naravnost nezaslišane strogosti in trajanja, v najhujšem mrazu in divjih snežnih viharjih, v težavnem visokem

gorovju Karpat, branilo proti morju naskakujočih sovražnikov. In zdaj, po desetmesečnih težkih bojih podi največjo armado sveta z uničujočimi udarci iz zasedenih pokrajin, medtem ko je ob strani zvestega zaveznika nasprotniku samemu iztrgalo deželo, ki je za tisoče kvadratnih kilometrov večja, nego je imel sovražnik naše zemlje kedaj v roki.

Da, naši vojaki! So ljudje, ki imajo o besedi „vojak“ povsem napačni pojem. Njim so vojaki še vedno posebni stan ali poklic, nekaj kar poleg ljudstva samostojno obstoja. Tega pa od vpeljave splošne vojne dolžnosti ni več. In ta velikanska svetovna vojna, ki je vse za boj sposobne može in mladeniče vzela, je zadnjim sledovom starega vojaškega poklica konec napravila. Oni, ki se tam tako zmagovito borijo in izdržujejo najhujše napore, to niso več stoječa armada sama. Takoj prvega dne so z mladim moštvom odhajali rezervisti in nadomestni rezervisti in potem so jim sledili milijoni črnovojniki, starih in mladih, proč od polja, od delavnice in iz pisarne in katedre.

Eden dunajskih regimentov sam poslal je že 30.000 vojakov na bojišče in vendar šteje normalno vojno stanje regimenta samo 4000 mož. Da, to ni več stari vojaški stan, — to je vse ljudstvo, kise tam zunaj bori. Kmet in učitelj, tovarniški delavec in rokodelc, hlapec in vseučiliški profesor, uradnik in študent oblečeni so v sivo obleko, oboroženi z orožjem, ki ga poznajo dostikrat komaj par tednov, — in ti bijejo velike bitke, največje v svetovni zgodovini ter dosegajo krasne zmage. Pojma vojak in ljudstvo se ne moreta več ločiti, sta v enega spojena.

In naši oficirji! Posebni kapitel zgodovine sedanje vojne se bode pečal z našimi oficirji. Eno pa se zdaj že lahko reče. Cesar je že pred meseci pomen in delo rezervnih oficirjev poseben pohvalil.

Boj pa ne odločijo edino junaki na bojišču, marveč tudi tisti, ki so doma ostali, s svojimi civilnimi čednostmi. V spoznanju podrobnosti, z mirno a trdno odločnostjo vstopilo je naše ljudstvo v to veliko vojno. Svoje prepričanje je v resnih besedah izražalo. Nikjer surovih izgrediv nezrele ali bolesterne strasti proti sovražnikom. Plemenitost v vseh položajih, tudi v hudih urah, ki nam jih je ta vojna prinesla. Svoje najboljše je dalo naše ljudstvo: svojo mladost, veselje, ponos družin, pa tudi njih reditelje. Brez da bi težilo in delalo težave, vzelo je nase nezaslišano breme draginje. Naravnost iznajdljivo je bilo v delih skrbi za od vojne najhujše prizadete. Dalo je državi prostovoljno svoje prihranke v razmerju, ki je prekosilo vsa pričakovanja. Posli, delavci, učitelji, nastavljenici, mali ljudje so bili, ki so razmeroma najvišje svote vojnega posojila podpisali.

Ljudstvo je bilo, ki je napravilo doseženo uspehe!

Cesar se zahvaljuje ljudstvu in prosi od neba plačilo za brezprimerno junaštvo in požrtvovalnost ljudstva. In zato se zahvaljujemo cesarju; kajti s tem, da delo ljudstva modro in pravično oceni, imamo jamstvo, da bode ljudstvu po vojni tudi v istini plačilo, ki mora tudi obstojati iz onih dobro, katere ljudstvo v socialnem veku zahtevati sme in mora.

Spominjamo se, da je ravno pred 100 leti nemško ljudstvo svojo domovino v junaškem boju od tuje tiranije osvobodilo. Le najplemenitejše navdušenje za svobodo je takrat ljudstvo k onim činom dovedlo, s katerimi je največjega vojskovodjo vseh časov premagalo. Zgodovina je največja učiteljica vseh časov.

Pa še ena misel nam pride, ako gledamo na krasni razvitek ljudskih moči v tej vojni. Misel namreč: kaj vse bi se dalo s tem ljudstvom tudi v mirnem času doseči! Na tako stopinjo bi se dalo tako ljudstvo pri pravem razumevanju in ocenjenju njegove enerģije dvigniti v gospodarskem, socialnem, kulturnem in pravstnem oziru!

Svarilo.

Vojno ministerstvo je že v pozni jeseni l. 1914. izdalo naredbo, objavljeno v dnevnikih z dne 28. novembra 1914, da je namreč pri bodočih oddajah večjih naročil za armado na trdke

in podjetja v kraljestvih in deželah, zastopelj drage v državnem zboru, ponudnikom naložiti katere obveznost, obdržati si navadno število zasebnih uslužbencev in jim tudi ne znižati Najb hove plače, ker bi ne bili sicer samo a se ne daljnih naročil izključeni, ampak bi se zaradi tak tudi že oddana naročila stornirala.

V zadnjih mesecih pa je bilo slišati hanj šel ne pritožbe iz krogov zasebnih uslužbencev, jih ne se namreč mnogo večjih trvd, ki so pri plavstah, vah vojnih potrebščin neposredno ali pos, prebiv udeležene, za omenjene naredbe ne briga lasti bi in da so zmanjšale število uslužbencev, ozoročili jim znižale plačo. Tako postopanje se m, za to, danih razmerah označiti kot kršenje najp, na j nejših socialnih dolžnosti.

Vsled tega je c. k. ministerstvo za notni inter stvari vse politične deželne oblasti na ta for, san opozorilo in jim naročilo, ga po moči zadržati mo ta namen je bilo zankazano vsem političnim okrajnim oblastem (okrajnim glavarstvom, gistratom mest z lastnim štatutom), da n zvezi z vsemi organi, ki pridejo v poštev vsemi sredstvi delujejo na to, da se imeno ministrska naredba kar najnatančneje izpolni.

V slučaju, da bi ostal tak vpliv brezničie šen, naj se pritožbe prizadetih zasebnih u Prij bencev, ki naj se prijavijo pri okrajnih ob, lačin n vihi, po dovršeni preiskavi predlože minist, ja 191 za notranje stvari, da dobi isto razpregled Vče jani tu tičnih trvd.

Pazite na besede!

Sledeči opomin iz čitateljskih krogov, Vval se ga naj dobro pomnilo, so priobčile „Leipa blažen N. Nachrichten“:

Govoriti je večkrat manj ko srebro in tehitel čati več ko zlato. Vojska prinaša vsem priatari, nikom naroda nove naloge. Tukaj naj bi se a so z zorilo na neko dolžnost, katere na vidik marsi, ter g sploh ne more spolniti. Izpolnjevanje pa pri, razje: deželi največjo korist, zanemarjenje pa največih škodo. Gre za dolžnost zamolčanja vsakega ov vis banya vojnih čet, zlasti na železnica. Po ukoj na nikih, ki imajo opravka na prometnih pro, 5 mč po vojščakah, ki izvejo po svojih polkovnih va ofio varših ali po svoji službi o gibanju vojske, l nad sorodnikih vojščakov, katerim ti naznanij, rasen svrho svidenja svoj prihod na gotove kolodvaku, r pa tudi po samih brezdelnih opazovalcih vlab, reobleki ki si od mostov, plotov, potov, da iz njih repelja pomnijo njih smer, število, velikost ali celo ussin, vilke vojnega kora ali polkov in potem to Polo. prej pripovedujejo, se lahko povzroči najvame z nesreča. Pri zvišanih oblikah prometa s pisvo tu časopisi, brzojavom, kolesi in avtomobili se trizor. širjajo vesti, zlasti o vojnih dogodkih, še hitr ko v prejšnjih časih.

Vohunstvo v vojski nikoli ne preneha. Vval stva vojske rabijo vedno zanesljivih poročil dogodkih pri sovražniku. Da jih dobijo, jim vsako sredstvo prav. Zato ne potujejo njih Kn kupljeni donašalci zanesljivih poročil le obšca va žavnih mejah, temveč tudi po deželi vedno okopljenj. Pri starinarju si kupijo deželno uniformo, vnejša dajo na rame visoke regimentne številke, vrst pridajo železni križ, se opirajo kot šepajoči a bi palico, se poslužujejo celo železnice, da pridja je s za sovražnikove tajnosti. Vsled na kolodvo poča nabite prepovedi, da se ne smejo vojščaki spuščati, s civilnimi osebami v razgovore o vojaških kušen devah, jim je ta pot takorekoč zaprta. Telovati varovani v meščanskem oblačilu romajo dr Mc okoli, se smnejo okoli meščanov in skušajo v Rus poizvedeti, kar hočejo znati. S samo edij kraji opazko: „Danes se je peljal mimo xni voj vsled kôr“, vojni kôr N. gre na Poljsko“, „včerajtna 2 mimo potoval general N.“ se lahko takim lrevzel dem razkrije vse, kar bi radi vedeli. Toda t, k samo moških, temveč tudi žensk se poslužujat v n za vohunstvo. Pripetilo se je celo, da so si ntere katere dame pri obisku lazaretov v nekem vame o likem mestu zapomnile številke polka in kroji v kjer so bili vojaki ranjeni in si tako pridobila favednost, kje se nahajajo celi vojni kôri. Prinaša takih poročilih storjena škoda je različno velikičljji Pa tudi eno edino poročilo o ojačenju gotoveudmi mesta čet na fronti ima lahko za posledico pi po, novljenje ali povečanje sovražnega ognja, a enk brez haska vzame tolikim našim vojščakom lanega življenja, ki je z nadaljevanjem vojske vednev,